

Knud Erik Kristensens prædiken i anledning af Danmarks befrielse

Taler

Knud Erik Kristensen
Sognepræst i Kølstrup

Dato

5. maj 2022

En 4. maj 1945 om aftenen, altså i går aftes for 77 år siden kom i radioen følgende meddelelse fra England:

I dette øjeblik meddeles det, at Montgomery har oplyst, at de tyske tropper i Holland, Nordvesttyskland og i Danmark har overgivet sig.

Og glæden ville ingen ende tage. De fem besættelsesår var afløst af glæden. De fem forbandede år blev afløst af jubel, men også et væld af opgaver, ja opgør mod de, der i årene havde arbejdet for besættelsesmagten.

Men jublen var der, selvom vi dog ikke må glemme, at friheden på Bornholm først kom 11 måneder senere.

Og selvfølgelig var der noget og meget at glæde sig over. Selvom Danmark først satte sig egentlig i respekt i tiden fra august 1943.

Så var der hele tiden mænd og kvinder af de rette støbninger.

Søndagen efter den 9. april myldrede folk i kirke, fordi man var usikker på alt muligt. Fremtiden, én selv og sine nærmeste. Hvad vil fremtiden bringe?

Den 14. april, om søndagen efter den 9. april, kunne man i kirken gennem evangelieteksten få at vide nogle af Jesu ord: Jeres hjerte må ikke forfærdes. Tro på Gud og Tro på Kristus. Og det lød i teksten fra Kristus: Jeg er vejen og sandheden og livet.

Trøstende og styrkende ord fra vor Herre Jesus Kristus.

Trøstende og styrkende ord – også for de mange, der mistede livet i de fem forbandede år: Tro på Gud og tro på Kristus. Jeres hjerter skal ikke forfærdes, I skal ikke være modløse, men kæmp for alt, hvad du har kært. Dø om så det gælder.

De ord, som mange frihedskæmpere gik i døden på. Disse mennesker var ikke blot ordets hørere, men så sandelig også ordets gørere, som det hedder i Epistelstykket til den 5. søndag efter påske, og som folk så også kunne høre i kirken den 6. maj 1945.

Vores 5. maj her i Kølstrup blev aflyst for 2 år siden. Sidste år havde vi flaghejsning og gudstjenesten, dog uden Elisakoret med officiel sang – fremtræden, og uden morgenkaffe i konfirmandstuen.

Nu i år har vi både flaghejsning, gudstjeneste med Elisakoret og kaffebord.

Så hvad det angår er alt normalt igen. Men vi ved også alle, at verden i disse uger og måneder langt fra er normal.

Folk i Ukraine oplever en besættelsesmagt, som har bombarderet landet, synder og sammen. Mange er døde og titusinder er sårede, millioner er flygtede, og indfinder freden sig igen engang, så tager det ufattelig lang tid at få landet på fode igen.

Og de værste mennesker - sår i alle de berørte mennesker bliver aldrig helet igen som før.

Folk i Ukraine kæmper for deres selvstændighed, kæmper for deres land. Deres frihed.

Uden den mindste sammenligning i øvrigt kæmpede også danskere for fred og især frihed i de forbandede år.

Og de gjorde det med håb – selvom så meget så håbløst ud. Vær ikke modløse og håbløse, som vor Herre sagde det.

I den sidste nye film om Hvidsten Gruppen, siges det også et centralt sted af Gudrun Fil fra Hvidsten Kro.

Hvis også håbet forsvinder, forsvinder også livet. Håb er vi nødt til at have. Og Vi skal leve videre. Der er mod og håb i de sætninger. Der skulle leves videre med de mange sår og ar på sjæl og legeme, som de fem år gav så mange mennesker.

Vi har lige sunget **Fædreland! Ved den bølgende strand**. Den vil jeg gerne knytte nogle ord til her i dag. Sangen er nok ikke så kendt, som den tidligere var.

Den blev sunget som den første af sangene ved Frihedsstenen, da den blev afslået den 5. maj i 1946. Ved siden af en række andre sange.

Sort ser det ud, men almægtig er Gud

Dine fjender til lands er og fjenderne Hans

De er fjender af sandhed og retten

De er fjender af kærlighedsætten

De har alle det værste tilbage

Thi end lever den gamle af dage.

Dette vers citerer præsten N. E. Jessen i en prædiken, han holdt dagen efter befrielsen, den 6. maj 1945 i Høje Tastrup kirke, og han fortsætter

”Nu ligger det bag os. Den lange mørke nat er endt og en ny dag er ved at stige frem – vi håber, det bliver en signet dag i Jesu Navn.

Nu skal gode danske mænd ikke snigmyrdes på ensomme veje. Mødre og hustruer ikke længere sidde i angst fyldt venten, fordi pligten bød ham gå ind i Danmarks hemmelige hær. For at være med til at redde vort lands fremtid og give det frit tilbage til vore børn og børnebørn.

Vi er stolte af denne hær. Frivilligt samlede den sig til værn om, der var os umisteligt.”

”Men er det end en takkegudstjeneste i dag og som sådan mere orienteret tilbage

end fremad, så kan vi dog ikke lade være med også at se på fremtiden.

Hvordan med den? Vi ved, at der ligger kæmpestore vanskeligheder for landene, også for vort. Det bliver en oprydningens og opgørets tid, hvor vi vil blive stillet på svære prøver.

Al den retfærdige harme, der har samlet sig i hjerterne i disse år, vil have luft, men her skal vi være på vagt. Vanskeligst er det at tøjle den overfor alle dem i vort eget folk, som uden skrupler har jaget dolken i landsmænd ryg, enten i åbenlyst forræderi eller for judaspenge skyld.

Men det er også svært at holde den tilbage overfor den nation, som overfaldt os og har trampet på os, pint og plaget og udplyndret os trods højtidelige overenskomster, de selv havde sluttet med os.”

Det er ord og sætninger som de kommende mange år også vil være en del af indbyggerne i Ukraine.

Krig er altid forfærdeligt uanset ret og uret, men tiden bagefter kan være lige så forfærdelig med alle dets opgør og mennesker, der som sagt resten af livet må leve med ar på sjæl og legeme.

Tilbage til sangen Fædreland! Ved den bølgende strand.

Grundtvig er forfatteren og skrev den under 3 års krigen og sangen blev offentliggjort i maj 1848.

Kampen om Slesvig – Holsten var brudt ud i foråret, og kampen skabte en ulykkelig situation, og fjenden var både det tyske folk og nationalismen, der ville indlemme det udelte Slesvig – Holsten i dels det tyske forbund og dels i kongeriget Danmark.

Sangen indledes med et modsætningsfyldt billede af fædrelandet, der sidder som et sorgfuldt menneske i maj måneds livsbekræftende skønhed.

Også de næste to vers begynder med at slå den triste stemning an, før håbet forkyndes.

I vers 4 -6 er det håbet, der er det bærende.

Slutverset runder af med at sætte tiden og håbet ind i sammenhængen: Vel er fædrelandet på afgrundens rand, men hos Gud ligger det gemt, at det skal vedblive at blomstre.

Vær ikke modløse og håbløse.

Uden håber forsvinder livet og forsvinder også det, som er værd at leve for.

Uden håb forsvinder alt.

Derfor er også i en kristen sammenhæng, håbet altid knyttet til tilliden og troen på Kristus. Den Kristus, der enkelt, ligetil og enfoldigt sagde: Jeg er vejen og sandheden og livet.

Amen.

Kilde

Manuskript modtaget fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

Anden Verdenskrig, Danmarks besættelse 1940-1945, Prædiken

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/knud-erik-kristensens-praediken-i-anledning-af-danmarks-befrielse>